

Tilfældet fremkalder tid

Kunstinformation

AF PETER LAUGESEN

SUSANNE USSING - arbejder mellem 1957-1987. Nordjyllands Kunstmuseum.

DET HER er en bog, der både er katalog og roman. Den har ligget længe i min bunke, fordi det har været svært at finde en indgang til den. Forfatternavnet er det samme som titlen, og den forestiller altså på mange måder en selvbiografi. Men det er den ikke. Der er ikke særlig meget personligt stof i den. Men en masse kunst.

»Beskrivelse af en proces« kalder Ussing bogen, og den proces er dobbelt, rækker både frem og tilbage i tid. Romanen starter på side 84: »Det hele brændte 6. april 1984. Gennem længere tid havde jeg interesseret mig meget for ild - kunstige bål til Carstens fødselsdag - kager med bål på - tænkt på ild, når jeg skulle falde i søvn. Nedenunder holdt de en fest, Carsten og jeg var 100 km væk, de lagde en til at sove i min seng og kl. 2 om natten startede branden. Vi kunne ikke komme ind før kl. 8 om morgenen. ALT kunst var Væk. 10 dage efter fandt jeg en klump tegninger nede på kajen. Film, fotos, tegninger og andre ting - alt var ødelagt eller væk.«

Det er nulpunktet, den tilfældige hændelse, der for det første producerer en udstilling af »brændte tegninger« på Nordjyllands Kunstmuseum, og for det andet fremkalder behovet for at skrive fortiden sammen op til katastrofens øjeblik, dens »alt var ødelagt eller væk«, at gøre status, at huske - og glemme.

Det er ambivalent, men det er jo ikke noget nyt i Susanne

Ussings arbejde. Det har altid været der, i hendes forhold til kvindekunsten, til kommercialismen, til den idémæssige frihed og økonomiske bundethed, der er grundbetjeningen for arkitektur. Projekt og virkeliggørelse. Idé og objekt.

PÅ GRUND AF forfatterens både centrale og marginale placering i forhold til hvad som helst, der har med kunst at gøre i den tidsperiode, bogen dækker, er det, fra en ekstremt personlig synsvinkel, hvis egocentrisme retfærdiggøres af projektets katastrofale omstændigheder, blevet en på mange måder oplysende historie om forskellige bevægelser, personer og tendenser i dansk kunst gennem de seneste 25 år.

Man skal ikke smide med sten, når man bor i et glashus. Men hvis man er så stor og glashuset så småt som denne bogs forsidebillede af kvinden i drivhuset fra Ordrupgaard 1980, er det måske ikke nogen dårlig idé at gøre det alligevel. I hvert fald hvis man gerne vil ud og ikke er tilfreds med rollen som indelukket objekt til vækkelse af tanker.

Der bliver smidt med sten her og der i bogen, men sjovt nok er det ikke forfatteren, der gør det mest. Det er Else Bülow fra Nordjyllands kunstmuseum, der f.eks. skriver om det »diktatoriske idol« Aagaard Andersen, mandshauvinismen i Fluxus-omgængen af Addi Koppcke, faderen der rev hendes tegninger i stykker. Og det var bare begyndelsen: »Alt på mandens præmisser - og så den desperation og destruktion, som hun ikke ønskede at blive en del af, men som hun alligevel som en del af en generation af kvinder blev nødt til at gennemleve. Man måtte først smadre billedet af de undertrykte mødre.«

Kunst forsvinder ikke bare ved ild. Susanne Ussings skulpturer afsnes, lavet i samarbejde med Morten Flyverbom, forsvandt allerede for syv år siden i vand. Tiden løber videre

Diktatorisk mandshauvinisme eller ej. Susanne Ussings arbejde udgår, som det fremstilles i denne bog, i alt væsentligt fra Addi Koppcke og Aagaard Andersen. Især sidstnævnte: keramik, polystyren, vinduesudsmykning, performance, sanserum og -især - de store arkitekturprojekter i den første Thylojr og senere bl.a. på Louisiana.

Ungdomsoprøret, eller en side af det som sigtede mod nye måder at organisere byens rum på. Måder som desværre ikke slog igennem, eller i hvert fald kun gjorde det som kunst. Som alt det, der forsvandt ved branden, men som aldrig har været det vigtigste i Susanne Ussings perspektiv.

DET HAR altid mere været brugt af den kunstneriske

inspiration og praksis. Der er meget i den »ny skulptur«, der mere end »minder om« de statuer og tableauer, hun i 70'erne anbragte i Nørgaard på Stroget f.eks. - men det var vel egentlig ikke meningen, at elastikken skulle svirpe tingene tilbage igen, ind i gallerier, museer og luksus?

Lidt vemodigt altså, en melankolsk roman, der slutter med en rejse på Peder Paars til Kreditforeningen Danmark og et billede, der hylder kærlighed og nærvær som forudsætning for »overlevelse«.

Og samtidig - altså - gennem tilfældets tvang en laden fortiden bag sig, en uafhængning af dens halvt forkullede rester som »kunst« og en tilbagevenden til den evige begyndelse.

Kvinden i drivhuset